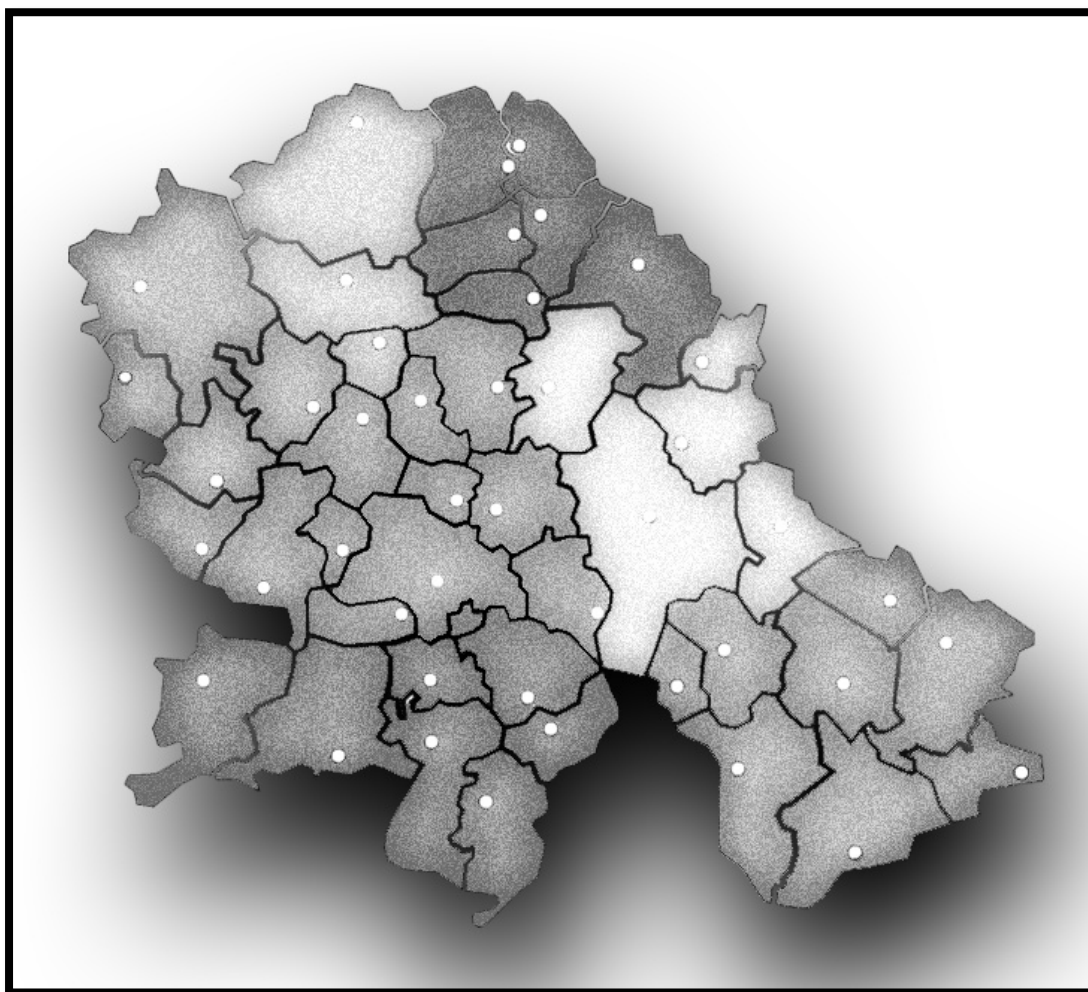

2017

ИССН 1820 -7596

Институт за јавно
здравље Војводине

Центар за контролу и
превенцију болести

ВОЈВОЂАНСКИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ МЕСЕЧНИК

Вол 12

број 7

година 2017.

ВОЈВОЂАНСКИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ МЕСЕЧНИК

Издавач

Институт за јавно здравље Војводине
Нови Сад, Футошка 121

Уређивачки одбор:

Проф. др Владимир Петровић
Проф. др Горана Драговац
Прим. др Светлана Илић
Прим. др Младен Петровић

Редакцијски колегијум:

Доц.др Миољуб Ристић
Прим.др сци мед Снежана Медић
Др Мирјана Штрбац
Екатерина Марковић
Сања Симић

Информатичка обрада и дизајн:
Јосип Михајловић

Актуелности:

Извор података:

World Health Organization

European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC)

Институт за јавно здравље Војводине

СВЕТ

Грозница западног Нила (Febris West Nile): Грозница Западног Нила је акутна фебрилна болест која се са примарних домаћина, заражених птица, на човека преноси убодом зараженог комарца. Симптоми грознице Западног Нила настају 3 до 14 дана након убода зараженог комарца. Период инкубације дужи је код имунокомпромитованих особа. Око 20% заражених особа има благу клиничку слику у виду грознице, главобоље, мучнине, повраћања, што може да буде праћено отоком лимфних жлезда или појавом осипа на кожи груди, леђа или стомака. Обично поменути симптоми пролазе у року од пар дана, мада су забележени случајеви када је обољење трајало и више недеља. Код једног оболелог на 150 инфицираних долази до развоја тешке клиничке слике, односно неуроинвазивног облика болести. Мере превенције ове болести су: едукацију становништва о начинима преношења узрочника, редукцију броја комараца у затвореном простору, уништавање комараца запрашивањем хабитата људи и суздржавање од добровољног давања крви 28 дана након повратка из земаља у којима је потврђена трансмисија. Сезона трансмисије од јуна до новембра. Током сезоне трансмисије у 2016. години пријављено је 214 случајева неуроинвазивних облика ове болести у земљама чланицама ЕУ и 267 случаја у земљама које нису чланице. У 2017. години од почетка сезоне пријављен је један потврђен и четири вероватна случаја у Грчкој, а у Израелу је пријављен један потврђен и три вероватна случаја.

ЕВРОПА

Легионарска болест повезана са путовањем у Дубаи: Легионелозе су болести изазване бактеријама из рода *Legionella*. "Легионарска болест" је израз за пнеумонију изазвану легионелама. Поред плућа, легионеле могу да изазову инфекције других ткива, обично у виду апсцеса. Легионеле у природи живе у стајаћој води - језерима, бунарима и води каптажа, а у цивилизованим срединама налазе се у топлим стајаћим водама као што су вода централног грејања, резервоари за централну текућу топлу воду и централним клима уређајима. Легионарска болест настаје удисањем зараженог аеросола или аспирацијом заражене воде, 2-10 дана након заражавања. Болест настаје постепено, са општим симптомима (малаксалост, лако повишена температура, губитак апетита, затим болови у мишићима, умор, укоченост мишића и висока температура на које се надовезују симптоми запаљења респираторног тракта (сув кашаљ или продуктиван кашаљ са непурулентним, понекад крвавим испљувком). Највећи број болесника почиње да се опоравља 1-4 дана од започињања специфичне антимикробне терапије.

У протеклом периоду забележен је пораст броја оболелих од легионарске болести повезан са путовањем у Дубаи. Од 1. октобра 2016. године до краја јула 2017. године пријављено је 69 оболелих особа у 12 земаља чланица Европске Уније и Швајцарској које наводе боравак у Дубаију у скороје време. Сви случајеви су лабораторијски потврђени.

Епидемија хепатитиса А у МСМ популацији:

Хепатитис А је вирусно обољење јетре. Узрочник је вирус хепатитиса А а болест се преноси директним контактом са оболелом особом као и контаминираним водом и храном.

Према подацима Европског Центра за контролу и превенцију болести: од 1. јуна 2016. године до краја маја 2017. године, у три епидемије, регистрована су 1173 случаја обољевања од хепатитиса А, углавном у МСМ популацији:

Прва епидемија је регистрована у Великој Британији. У епидемији је регистровано 676 оболелих. Од 588 истражених случајева, 541 су мушкарци, а 189 од 221 (86%) испитаних случајева су (према сопственој изјави) хомосексуалци.

Друга епидемија је регистрована у Холандији, након фестивала „Pride“ у Амстердаму, где је регистровано 388 случајева хепатитиса А. У 93% испитаних се ради о мушкарцима а 198 од 239 испитаних наводе да су хомосексуалци .

Трећа епидемија је регистрована у Немачкој у јануару 2017. године, са 109 оболелих особа, такође углавном мушкарци (104 оболеле особе), а 38 од 42 документована случаја потврђују припадност МСМ популацији.

Европски центар за контролу и превенцију болести препоручује вакцинацију вулнерабилне популације вакцином против хепатитиса А. То се односи нарочито на припаднике МСМ популације која живи у погођеним подручјима, путује у погођена подручја, има хепатитис Б или хепатитис Ц, као и интравенске кориснике дроге.

Епидемија малих богиња у Румунији:

Мале богиње (*morbili*), иако спадају у обољења која се могу превенирати имунизацијом и даље се региструје у појединим земљама Европске уније. Обухват имунизацијом против малих богиња у тим земљама је испод жељеног (мањи од 95%). Од 1. јануара 2016. до 07. јула 2017. године у Румунији су регистрована 7647 случаја малих богиња, укључујући 31 смртни исход. Обољење се најчешће региструје код НЕВАКЦИНИСАНЕ одојчади и мале деце. Нови случајеви се и даље региструју упркос текућим мерама сузбијања епидемије на националном нивоу кроз свеобухватну кампању имунизације. Румунија је снизила старосну границу за примену прве дозе вакцине са уобичајених 12 месеци до девет месеци и препоручује да се сва деца до девет година старости буду вакцинисана.

Светски дан борбе против хепатитиса, 28. Јул 2017. године „НЕхеп– Елиминишимо хепатитис!“ (“NOhep-Eliminate hepatitis”).

Прим др Светлана Илић
Центар за контролу и превенцију болести
Институт за јавно здравље Војводине

Од 2010.године Светска здравствена организација (СЗО) је установила 28. јул као дан обележавања борбе против Хепатитис-а. Овај дан је одабран у част рођендана нобеловца проф. Блумберга-а, који је открио вирус Хепатитис-а Б.

Вирусом хепатитиса Б и Ц инфицирано је око 325 милиона људи, Годишње од ових инфекција умре око 1.300.000 људи, што је једнако смртности од ХИВ/АИДСа, туберкулозе и маларије. Хронични хепатитис Б и Ц су главни узроци настанка цирозе и рака јетре и најчешћи разлози за трансплантацију јетре у Европи.

Слоган и порука овогодишње кампање Светске здравствене организације и Светског савеза за хепатитис (*World Hepatitis Alliance*) поводом обележавања Светског дана хепатитиса, 28.7. је „НЕхеп–Елиминишимо хепатитис!“ (“NOhep-Eliminate hepatitis”).

Активности обележавања овогодишњег Светског дана хепатитиса су усмерене ка позитивним променама у превенцији и лечењу ових инфекција, да би се допринело постизању главног циља прве Глобалне здравствене стратегије 2016.–2021: елиминацији вирусних хепатитиса у будућности. Иако Србија није земља са великом учесталашћу хепатитиса Б и Ц у општој популацији, неке су групе грађана изложене већем ризику инфекције (особе које ињектирају дроге, особе које често мењају сексуалне партнере).

Због тога вас позивамо да подржите кампању „Нехеп – Елиминишимо хепатитис!“ и дате свој допринос подизању свести о важности превенције вирусних хепатитиса.

Актуелна епидемиолошка ситуација вирусних хепатитиса у Војводини

Вирусни хепатитиси чине значајан здравствени проблем Војводине.

У групи акутних вирусних хепатитиса, **хепатитис А** је ранијих година био најчешће обољење. Променом хигијенских и социјално-економских услова мењао се и степен ендемичности хепатитиса А на просторима Покрајине. Након епидемијског таласа, који је имао врх у 2007. години, ово обољење у АП Војводини има опадајући тренд, са нижим епидемијским таласима и дужим интерепидемијским периодима. У 2016.години, у Војводини, пријављене су 32 особе оболеле од хепатитиса А (са једном мањом регистрованом породичном епидемијом). За разлику од ранијих година, у 2016. години већина оболелих (87,5%) је регистрована у одраслој популацији.

Од 1988. године број новооболелих од **хепатитиса Б** са мањим осцилацијама континуирано опада. У 2016. години пријављено је 19 случајева акутног и 60 случаја хроничног хепатитиса Б. Код три особе оболеле од акутног хепатитиса Б обољење је имало тешку клиничку слику и неповољни исход. Контролом добровољних давалаца крви и трудница према важећим законским прописима, испитивањем сексуалних партнера носилаца ХБсАг и особа које су прележале хепатитис Б, у 2016. години откривено је и пријављено 75 нових случајева носилаштва вируса хепатитиса Б.

Регистровани број оболелих од акутног хепатитиса Б у 2016. години је најмањи од увођења надзора над овим обољењем у АП Војводини. Током последње четири године регистровани број оболелих од хроничног хепатитиса Б је континуирано већи у односу на број оболелих од акутног хепатитиса Б. Високо учешће хроничних форми болести је последица неповољне епидемиолошке ситуације акутног хепатитиса Б претходних деценија.

У протеклих десет година, оболевање од акутног хепатитиса Ц се региструје континуирано, са просечно око 6 оболелих особа годишње. У 2016. години регистрован је један случај акутног хепатитиса Ц и 83 случаја хроничног хепатитиса Ц, без смртног исхода. Код 67 особа је утврђено носилаштво антитела на хепатитис Ц. Регистровани број особа оболелих од акутног хепатитиса Ц у 2016. години је најнижи у читавом периоду спровођења надзора над овим обољењем. Регистровани број особа оболелих од хроничног хепатитиса Ц је последње три године значајно нижи у односу на ранији период.

Због честог асимптоматског почетка болести, време заражавања вирусима хепатитиса је тешко одредити, те ни епидемиолошким испитивањем није лако утврдити ризикофакторе. Данас је међу носиоцима антитела на хепатитис Ц, пацијентима са акутним и хроничним хепатитисом Ц, високо учешће особа које користе дроге убризгавањем. Највећи број новооболелих од акутног хепатитиса Б регистрован је у узрасту од 30-39. године (37% оболелих особа), што указује на значај сексуалног пута у ширењу инфекције.

Укратко о хепатитисима

Шта је хепатитис ?

Хепатитис је вирусно запаљење јетре. Изазивају га вируси хепатитиса (А,Б,Ц,Д,Е, и други.) Код неких особа болест добија хроничан ток и временом може довести до цирозе или тумора јетре.

Који су симптоми хепатитиса ?

Код одређеног броја инфицираних може се јавити жутица, уз појаву тамне мокраће и светле столице те малаксалост, слаб апетит, главобоља, мука, гађење на масну храну, симптоми слични грипу..... Често, болест добија хроничан ток када често не даје никакве симптоме.

Како неко може добити хепатитис ?

Вируси хепатитиса Б, Ц и Д се могу добити на следеће начине:

- Незаштићеним сексуалним односом са зараженом особом.
- Употребом зараженог прибора који се користи при интравенском или интраназалном коришћењу дрога или убризгавању лекова.
- Током хемодијализе (ретко).
- Путем трансплантације органа са инфицираног донора, трансфузијама крви и крвних продуката, сперме, органа и ткива (данас веома ретко јер се врши обавезно тестирање дарова даваоца).
- Акцидентално – убодом на иглу или оштар инструмент или излагањем крви инфицираних особа (често код здравствених радника).
- Ако се користе нестерилни инструменти при операцијама, интервенцијама, инвазивним процедурама, стоматолошким и другим интервенцијама којима се нарушава интегритет коже (тетоважа, акупунктура, пирсинг, козметичке процедуре)
- Коришћењем заједничког прибора за личну хигијену (четкице за зубе, бријачи, машинице за шишање, маказице за нокте) са особом која је инфицирана
- Са заражене мајке на новорођенче.
- Хепатитис А се преноси контаминираном храном или водом као и прљавим рукама.

Како се открива и потврђује инфекција вирусом хепатитиса?

Инфекција вирусом хепатитиса открива се лабораторијским испитивањем крви.

Потребно је да се са резултатима анализа и упутом изабраног лекара јавите инфектологу.

Лечење вирусног хепатитиса

Лечење хепатитиса има за циљ да ублажи и успори ток болести и одложи појаву хроничног хепатитиса или цирозе јетре.

Спречавање ширења заразе

За особе инфициране вирусом хепатитиса Б, Ц и Д саветује се:

- Када је реч о Хепатитис Б вирусној инфекцији, најбоља превентивна мера је вакцинација и то свих особа из група са повећаним ризиком и све новорођене деце.
- Сексуални партнери и особе које живе у домаћинству са особом инфицираном вирусом хепатитиса Б, Ц или Д треба да се вакцинишу вакцином против хепатитиса Б, уколико се лабораторијским тестовима докаже да су серонегативни.
- Ако користите дроге, пријавите се на лечење. Не смете користити заједничке игле, шприцеве и остали прибор за убризгавање дроге или лека као ни заједничке цевчице за ушмркавање кокаина.
- Треба да имате сопствени и недељив прибор за личну хигијену (бријачи, четкице за зубе, пинцете, маказице машинице). Посекотине покрити ханзапластом.
- Не смете бити добровољни даваоци крви, органа, ткива и сперме.
- Ако имате стабилну дугогодишњу везу нема потребе да мењате своје сексуалне навике а употребом кондома ризик од заражавања партнера се још више смањује. Партнеру треба предочити чињенице о свом здравственом стању и поразговарати о евентуалном тестирању партнера.
- Редовно праћење код инфектолога, здрава исхрана (без пуно масти, чешћи лагани оброци), апстиненција од алкохола и дроге.

Саветовалишта за добровољно поверљиво саветовање и тестирање на ХИВ, хепатитисе и полно преносиве болести постоје при Институту за јавно здравље Војводине(Футошка 121 Нови Сад, телефон: 021/4897 840, 4897 839), као и свим Заводима за јавно здравље као и многим НВО у градовима широм Војводине.

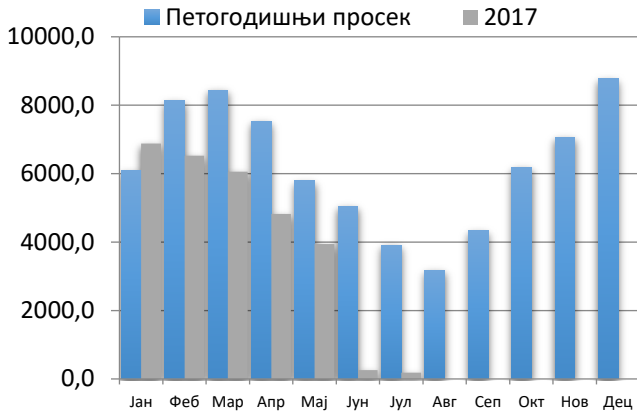
У јулу 2017.године у АП Војводини је пријављено 180 случајева оболевања од заразних болести.

Инциденција заразних болести у АП Војводини износила је 9,3 на 100.000 становника.

У јулу је у Војводини регистрован један смртни случај од последица заразних болести. Узрок смртног исхода је била туберкулоза.

ДЕСЕТ НАЈЧЕШЋИХ ДИЈАГНОЗА У ЈУЛУ

ДИЈАГНОЗА	Инц VII 2016.	Инц VII 2017.
<i>Salmonellosis A02.0, .9</i>	3,7	3,3
<i>Enteritis campylobacterialis A04.5</i>	1,3	2,7
<i>Tuberculosis A15-19</i>	0,9	1,1
<i>Infectio chlamydialis modo sexually transmisa A56</i>	0,9	0,7
<i>Pertussis A37</i>	1,4	0,4
<i>Syphilis A51-53</i>	0,4	0,3
<i>Q febris A78</i>	0,0	0,3
<i>Hepatitis viralis chronica B B18.0,.1</i>	0,3	0,05
<i>Hepatitis viralis chronica C B18.2</i>	0,3	0,05
<i>Lambliasis A07.1</i>	0,1	0,05

Највиша инциденција забележена је у општинама *Беоцин(31,8)*, *Кикинда(25,2)*, *Ада(23,5)*, *Врбас(19,0)* и *Шид(17,6)*, док је најнижа инциденција забележена у општинама *Стара Пазова(1,5)*, *Сремска Митровица(2,5)*, *Сента(4,3)*, *Кула(4,6)* и *Алибунар(5,0)*. На територији 13 општина у јулу ове године није регистрован ни један случај заразне болести.

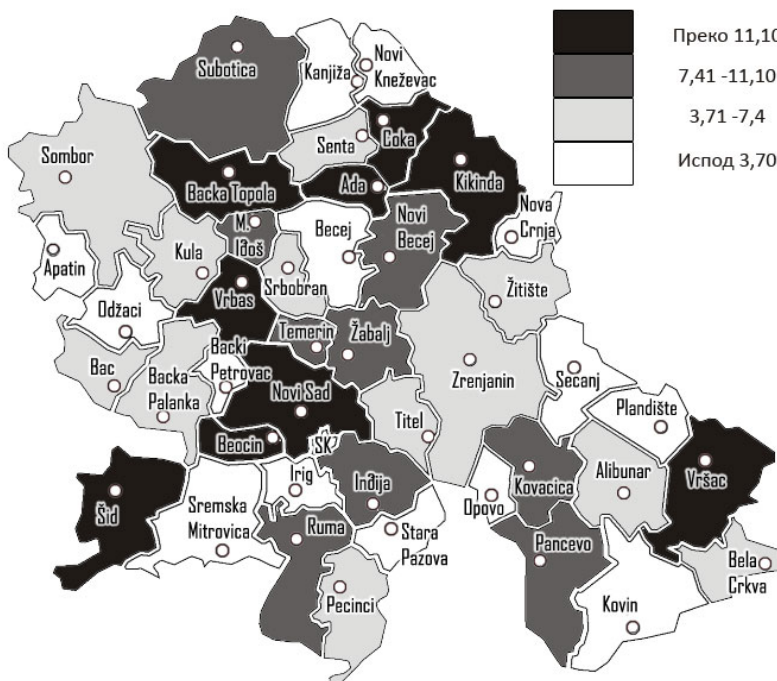
ЕПИДЕМИЈЕ

У јулу месецу 2017.године на територији Војводине регистрована је једна епидемија ентероколитиса изазваног токсинима бактерије *Clostridium difficile* у Клиничком Центру Војводине, на Клиници за ортопедску хирургију и трауматологију у којој су оболела четири пацијента од 29 експонираних хоспитализованих пацијената клинике.

ОБОЉЕЊА ПРОТИВ КОЈИХ СЕ СПРОВОДИ СИСТЕМАТСКА ИМУНИЗАЦИЈА

У јулу 2017. године на територији Војводине су пријављена 22 случаја туберкулозе, две особе оболеле од хепатитиса Б (један акутан и један хронични облик болести) и једна оболела особа од хроничног облика хепатитиса Ц.

На територији два округа пријављено је осам оболелих особа од великог кашља (Јужнобачки округ -седам, Севернобачки округ -једна оболела особа). У шест случајева се ради о уредно вакцинисаним особама старости од девет до 30 година, у једном случају је оболело невакцинисано дете старости пет година и у једном случају оболела је особа непознатог вакциналног статуса, старости 47 година. Пет случајева обољења су лабораторијски потврђени, док су три случаја пријављена као клинички.

**Broj registrovanih slučajeva zaraznih bolesti koje podležu obaveznom prijavljivanju u AP Vojvodini
od 01.07.2017. do 31.07.2017. godine, po okruzima**

Дијагноза		Јужно бачки	Сремски	Северно бачки	Западно бачки	Северно банатски	Srednje banatski	Južno banatski	Укупно
ГРУПА РЕСПИРАТОРНИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ									
<i>Tuberculosis</i>	A15-19	10	4	4	0	0	2	2	22
<i>Pertusis</i>	A37	7	0	1	0	0	0	0	8
<i>Meningitis pneumococcica</i>	G00.1				1				1
ГРУПА ЦРЕВНИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ									
<i>Enteritis salmonellosa</i>	A02.0.,9	19	5	4	5	13	6	11	63
<i>Enteritis campylobacterialis</i>	A04.5	23	3	9	1	9	1	7	53
<i>Lambliasis</i>	A07.1	1							1
ГРУПА ПОЛНО ПРЕНOSИВИХ ЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ									
<i>Syphillis recens, non specificata</i>	A51.9	4	3						7
<i>Infectio chlamydialis modo sexuali trans.</i>	A56	14							14
<i>Hepatitis chronica B sine delta agente</i>	B18.1						1		1
<i>Hepatitis chronica C</i>	B18.2			1					1
<i>Morbus HIV cum morbis inf.et par</i>	B20		1						1
ГРУПА ЗООНОЗА									
<i>Febris Q</i>	A78		3					3	6
<i>HGBS</i>	A98.5		1						1
<i>Echinococcosis non spec.</i>	B67.9						1		1
УКУПНО		78	20	19	7	22	11	23	180
Latio HIV	Z221.-	1	1	1				2	5
Klicionoštvo crevniх bakterija	Z22.1	2					1		3
HBsAg nosilaštvo	Z22.5	3						4	7
anti HCV nosilaštvo	Z22.9	1						5	6

Vojvođanski epidemiološki mesečnik možete pronaći i na web-adresi:

<http://www.izjv.org.rs/> u delu **publikacije Instituta**

Ukoliko ste u mogućnosti da Vojvođanski epidemiološki mesečnik primete putem e-maila, molimo Vas da nas o tome obavestite putem e-maila upućenog na adresu: epidemioloqija@izjv.org.rs

Подсећамо Вас да је 17. маја 2017. године ступио на снагу нови Правилник о пријављивању заразних болести (Сл. гласник РС бр 44/2017).

Збирно пријављивање је **укинато** осим за обољења слична грипу, акутне респираторне инфекције и тешке акутне респираторне инфекције (у сезони грипа).

Заразне болести које се више не пријављују:

Diarrohoea et gastroenteritis, causa infectionis suspecta (A 09.0),

Varicella (B 01),

Infectiones intestinales bacterialis (A 04.9),

Pharyngitis et tonsillitis streptococcica (J.02-J.03),

Morbus Lyme (A.69.2),

Intoxicatio alimentaria staphylococcica (A.05.0),

Intoxicatio alimentarie bacterialis (A.05.2-A.05.9),

Amoebiasis (A.06.0),

Ornithosis (A 70),

Meningitis enteroviralis (A 87.0),

Hepatitis acuta E (B 17.2)

Hepatitis viralis non specificata (B 19),

Mononucleosis infectiva (B 27),

Leishmaniasis (B 55),

Scabies (B 86),

Meningitis bacterialis (G.00), осим G.00.0 и G.00.1

Pneumoniae viralis et bacterialis (J12, J 15, J 84).

Пријављивање заразних болести врши се у складу са новом листом заразних болести одштампаним на полеђини НОВЕ појединачне пријаве (Образац бр.1). која се налази у склопу новог Правилника о пријављивању заразних болести (Сл. гласник РС бр 44/2017). Више информација потражите од свог надлежног епидемиолога Завода/Института за јавно здравље.